

партнерської взаємодії та узгодження пріоритетів суспільного розвитку у контексті забезпечення захисту інтересів суб'єктів підприємницької діяльності.

Завдання курсу:

- формування системи знань щодо функціонування публічної сфери як інтегрованої сфери, що поєднує соціальні, економічні та політичні інтереси суспільства,
- опанування основним інструментарієм формування, впровадження та оцінювання публічної політики в контексті забезпечення взаємодії між бізнесом та публічною владою,
- формування розуміння ролі та значення суб'єктів підприємницької діяльності та інститутів громадянського суспільства у процесах вироблення та реалізації публічної політики.

3. Результати навчання (дисциплінарні)

Дисциплінарні результати навчання:

- знати та розуміти сутність публічної політики, суб'єкти та об'єкти публічної політики, взаємообумовленість функціонування економічної, соціальної та політичної сфер,
- знати механізми, методи та інструменти публічної політики; процеси, що відбуваються у публічній сфері в контексті забезпечення взаємодії між бізнесом та публічною владою,
- розуміти теорію та практику прийняття політико-управлінських рішень, методи оцінювання і технології моніторингу публічної політики суб'єктами підприємницької діяльності
- вміти аналізувати особливості перебігу політичного процесу в Україні, аспекти взаємодії бізнесу, влади та громадянського суспільства
- розуміти роль та значення бізнесу та громадянського суспільства у розбудові сучасної демократичної держави, а також громадських ініціатив у процесах вироблення та реалізації публічної політики.

4. Структура курсу

	ЛЕКЦІЇ
<i>Модуль 1. Публічна політика та врядування</i>	
1	Сутність публічної політики. Соціальна природа та сутність публічної політики: розуміння та визначення поняття. Публічна сфера – сутність поняття. Економічна, соціальна та політична сфери як складові публічної сфери.
2	Суб'єкти публічної політики. Особливості публічної політики, її зміст та функції. Інститути публічної влади. Громадянське суспільство та публічна політика. Роль бізнесу у публічній взаємодії.

	ЗМІ.
3	Процеси публічної політики. Політичний процес. Політичні інститути. Пряма та представницька демократія. Процеси делегування. Процеси взаємодії. Процеси прийняття управлінських рішень.
4	Групи інтересів та їх роль у публічній політиці. Групи інтересів та їх функції. Механізми представництва інтересів та особливості їх реалізації в Україні. Мережеві структури публічної політики.
5	Публічні консультації та їх роль у здійсненні публічного врядування. Поняття «публічні консультації». Їх роль у забезпеченні взаємодії в умовах демократичного врядування. Нормативно-правове забезпечення організації та проведення публічних консультацій. Поняття циклу публічних консультацій. Їх цілі. Консультації зі стейкхолдерами та основні форми їх проведення.
6	Лобізм та лобістська діяльність. Поняття та сутність лобізму. Види лобізму. Інституалізація лобізму в Україні та світі.
7	Взаємодії влади, бізнесу та громадянського суспільства в умовах демократичного врядування. Міжсекторна взаємодія як сутнісна складова демократичного врядування. Адвокація як представництво інтересів. Government Relations, Public Relations, Public Affairs. Інститут бізнес-омбудсмена в Україні.
8	Соціальне партнерство та його роль у формуванні публічної політики. Сутність соціального партнерства, його основні форми. Соціальний діалог. Соціальна корпоративна відповідальність бізнесу. Інституалізація соціального партнерства в Україні та світі.
9	Державно-приватне партнерство. Сутність державно-приватного партнерства. Характерні ознаки державно-приватного партнерства. Форми державно-приватного партнерства. Організаційно-правові засади реалізації проєктів державно-приватного партнерства.
10	Соціальне підприємництво. Соціальне підприємництво: його сутність та природа. Характеристики соціального підприємництва. Типи соціального підприємництва. Організаційно-правові форми соціальних підприємств. Законодавче регулювання соціального підприємництва.

	<i>Тестове завдання №1 до модулю 1 (теми 1-10)</i>
Модуль 2. Прикладні аспекти дослідження та аналізу публічної політики. Аналіз державної політики	
11	Аналіз державної політики. Сутність аналізу державної політики та його концептуальні засади. Види аналізу політики: економічний, політичний і соціальний аналіз. Методологія аналізу державної політики.
12	Моніторинг державної політики. Моніторинг державної політики: сутність поняття. Впровадження політики. Механізми оцінювання та реалізації державної політики. Суспільні цінності та суспільний вибір у процесі формування та впровадження державної політики
13	Економічний аналіз державної політики. Сутність економічного аналізу державної політики. Його базові поняття. Економічна теорія добробуту. Результативність (effectiveness), ефективність (efficiency), справедливість політики. Аналіз витрат і вигід.
14	Державна регуляторна політика. Сутність регуляторної політики держави. Суб'єкти регуляторної діяльності. Принципи державної регуляторної політики. Інституційне забезпечення державної регуляторної політики в Україні.
15	Обмеження на державне втручання: неспроможність влади. Неспроможність ринку з огляду на соціальні чинники. Концепції справедливості і соціальний вибір. Соціальна ефективність. Теорія суспільного вибору, як методологія аналізу вироблення колективних рішень. Механізми вироблення колективних рішень. Неспроможність влади як обмеження для державного втручання.
	<i>Тестове завдання №2 до модулю 2 (теми 11-15)</i>
ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ	
1	Бізнес як суб'єкт публічної політики.
2	Групи інтересів та їх роль у публічній політиці.
3	Лобізм та лобістська діяльність.
4	Соціальне партнерство та його роль у формуванні публічної політики.
5	Залученість суб'єктів підприємницької діяльності до реалізації проектів у публічній сфері (ДПП, соціальне підприємництво).
6	Державна політика: аналіз та механізми впровадження.
7	Державна регуляторна політика.

5. Технічне обладнання та/або програмне забезпечення

На навчальних заняттях здобувачі повинні мати: гаджети з можливістю підключення до Інтернету; активований акаунт університетської пошти (student.i.p.@nmu.one); перевірений доступ до платформи Moodle; програм Microsoft Office 365 (Teams, Word, Excel, Power Point).

6. Система оцінювання та вимоги

6.1. Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти за результатами вивчення курсу оцінюватимуться за шкалою, що наведена нижче:

Рейтингова шкала	Інституційна шкала
90 – 100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	Незадовільно

Загальні критерії досягнення результатів навчання відповідають описам 6-го кваліфікаційного рівня НРК.

6.2. Здобувачі вищої освіти можуть отримати підсумкову оцінку з навчальної дисципліни на підставі поточного оцінювання знань на лекційних та практичних заняттях за умови, якщо здобута середня оцінка становитиме не менше 60 балів. Під час поточного контролю лекційна частина оцінюється в спосіб складання тестових завдань на тижнях контрольних заходів. Практична частина оцінюється якістю виконання практичних завдань. Кожне завдання поточного контролю за лекційною та практичною частинами оцінюється за 100-бальною шкалою з подальшим усередненням їх значення.

6.3. Критерії оцінювання елементів поточного та підсумкового контролю:

У випадку якщо здобувач вищої освіти за поточною успішністю отримав менше 60 балів та/або прагне поліпшити оцінку проводиться підсумкове оцінювання під час сесії – екзаменаційний тест. Максимальна кількість балів при підсумковому оцінюванні: 100.

<i>Рівень, рейтингова шкала</i>	<i>Теоретична підготовка</i>	<i>Практичні уміння і навички</i>
Високий, 100-90, відмінно	Студент має глибокі, міцні і систематичні знання всіх положень теорії, може не тільки вільно сформулювати, але й самостійно довести закони, теореми, принципи, використовує здобуті знання і вміння в нестандартних ситуаціях, здатний вирішувати проблемні питання. Відповідь студента відрізняється точністю формулювань, логікою, достатній рівень узагальненості знань.	Студент самостійно розв'язує типові задачі різними способами, стандартні, комбіновані й нестандартні завдання, здатний проаналізувати й узагальнити отриманий результат. При виконанні практичних та індивідуальних робіт студент дотримується усіх вимог, передбачених програмою курсу. Крім того, його дії відрізняються раціональністю, вмінням оцінювати помилки й

		аналізувати результати.
Вище середнього, середній 89-74 дуже добре, добре	Студент знає і може самостійно сформулювати основні теоретичні положення, принципи та пов'язати їх з реальними явищами, може привести вербальне формулювання основних положень теорії, навести приклади їх застосування в практичній діяльності, але не завжди може самостійно довести їх. Студент може самостійно застосовувати знання в стандартних ситуаціях, його відповідь логічна, але розуміння не є узагальненим.	Студент самостійно розв'язує типові (або за визначеним алгоритмом) завдання, володіє базовими навичками з виконання необхідних логічних операцій та перетворень, може самостійно сформулювати типову задачу за її словесним описом, скласти типову схему та обрати раціональний метод розв'язання, але не завжди здатний провести аналіз і узагальнення результату.
Достатній, 73-60, задовільно, посередньо	Студент відтворює основні поняття і визначення курсу, але досить поверхово, не виділяючи взаємозв'язок між ними, може сформулювати з допомогою викладача основні положення теорії, знає істотні ознаки (засади) основних теоретичних положень та їх відмінність, може записати окремі термінологічні дефініції теоретичного положення за словесним формулюванням і навпаки; допускає помилки, які повною мірою самостійно виправити не може.	Студент може розв'язати найпростіші типові завдання за зразком, виявляє здатність виконувати основні елементарні аналізи, але не спроможний самостійно сформулювати задачу за словесним описом і визначити метод її розв'язання.
Низький, 59-0, незадовільно	Відповідь студента при відтворенні навчального матеріалу елементарна, фрагментарна, зумовлена нечіткими уявленнями про теоретичні положення. У відповіді цілком відсутня самостійність. Студент знайомий лише з деякими основними поняттями та визначеннями курсу, з допомогою викладача може сформулювати лише деякі основні положення теорії.	Студент знає умовні позначення та вміє розрізнити основні величини, вміє розв'язувати завдання лише на відтворення основних формул, здійснювати найпростіші математичні дії.

7. Політика курсу

7.1. Політика щодо академічної доброчесності

Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання),

плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі). Політика щодо академічної доброчесності регламентується положенням "Положення про систему запобігання та виявлення плагіату у Національному технічному університеті "Дніпровська політехніка" <https://cutt.ly/IBesJEc>

У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

7.2. Комунікаційна політика

Здобувачі вищої освіти повинні мати активовану університетську пошту.

Обов'язком здобувача вищої освіти є перевірка один раз на тиждень (щонеділі) поштової скриньки на Office365.

Протягом тижнів самостійної роботи обов'язком здобувача вищої освіти є робота з оцінки знань за дистанційним курсом.

Усі письмові запитання до викладачів стосовно курсу мають надсилатися на університетську електронну пошту.

7.3. Відвідування занять

Для здобувачів вищої освіти денної форми відвідування занять є обов'язковим. Поважними причинами для неявки на заняття є хвороба, участь в університетських заходах, академічна мобільність, які необхідно підтверджувати документами. Про відсутність на занятті та причини відсутності здобувач вищої освіти має повідомити викладача або особисто, або через старосту.

За об'єктивних причин (наприклад, міжнародна мобільність) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням з керівником курсу.

7.4. Політика щодо оскарження оцінювання

Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням його знань він може опротестувати виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку.

8 Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Вступ до публічної політики : навч. посіб. / П.Г. Радько, С.М. Приходько, Т.А. Непокупна та ін. ; 3-тє вид., перероб. і доп. – Полтава : ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2022. – 188 с. URL: http://dSPACE.pnpu.edu.ua/bitstream/123456789/18602/1/НП_Вступ%20до%20публічної%20політики.pdf

2. Державна політика : підручник / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України ; ред. кол. : Ю. В. Ковбасюк (голова), К. О. Ващенко (заст. голови), Ю. П. Сурмін (заст. голови) [та ін.]. – К. : НАДУ, 2014. –

448 с. URL: <https://ktpu.kpi.ua/wp-content/uploads/2014/02/DERZHAVNA-POLITIKA.pdf>

3. Державна політика: аналіз та механізми впровадження: конспект лекцій / Укладачі: В. П. Садковий, С. М. Домбровська, І. М. Лопатченко, А. В. Антонов – Х. : НУЦЗУ, 2019. – 65 с. URL: <http://nnvc.nuczu.edu.ua/images/topmenu/kafedry/kafedra-publichnoho-administruvannia-u-sferi-tsyvilnoho-zakhystu/Lekcii/lk14.pdf>

4. Краснопольська Т. М. GR-менеджмент : навчально-методичний посібник. - Одеса, 2022. – 69 с. URL: <https://dspace.onua.edu.ua/bitstreams/80398e44-a5fb-476f-b049-d4ab8c43a748/download>

5. Лобізм в органах публічної влади: конспект лекцій/ уклад. Бовсунівська І.В. – Київ, 2019. – 51с. URL: <https://tnu.edu.ua/sites/default/files/normativbasa/lobizmleksait.pdf>

6. Публічна політика : навч. посіб. / Н.А. Липовська, І.В. Письменний. – Дніпро: ДРІДУ НАДУ, 2018. – 104с. URL: https://ir.nmu.org.ua/bitstream/handle/123456789/163022/Publichna_polityka%5B1308%5D.pdf?sequence=1&isAllowed=y

7. Публічна політика: навчальний посібник. – Полтава: ПолтНТУ, 2018. – 225с. URL: <https://reposit.nupp.edu.ua/bitstream/PolNTU/8518/1/Навч%20посіб%20ППост.pdf>

8. Публічна політика: посібник для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти / упоряд. Е. Мамонтова ; Нац. ун-т «Одеська юридична академія». – Одеса : Юридична література, 2023. – 148 с. URL: <https://dspace.onua.edu.ua/bitstreams/bc9fd726-d16b-4790-bcaf-914d53e73f33/download>

Додаткові

1. Lola V. Social interaction at the level of local communities in war / V.Lola // Сучасне підприємництво: проблеми теорії та практики: матеріали 3-ї між. наук.-прак. конф., м. Дніпро, 26 квітня 2022. – Д. : НТУ «Дніпровська політехніка», 2022. – 84 с., с. 81-82. - URL : https://pe.nmu.org.ua/ua/conference/%D0%97%D0%B1%D1%96%D1%80%D0%BA%D0%B0_076_2022.pdf

2. Коваль Н.В. Government Relations як чинник ефективного ведення бізнесу / Коваль Н.В. // Інвестиції: практика та досвід. - 2014. - №15. - URL : http://www.investplan.com.ua/pdf/15_2014/20.pdf

3. Комунікативні аспекти взаємодії бізнес-організацій та організацій публічного сектору в сучасних умовах / Комарова , К., Лола , В., Касьяненко , Л., Дементьєва , Н. // Grail of Science, (22), 63–69. URL : <https://doi.org/10.36074/grail-of-science.25.11.2022.09>

4. Кулініч В., Лола В. Зміна підходів до комунікації між органами публічної влади та громадськістю в умовах війни / Владисла Кулініч, Вікторія Лола // Політика та право в умовах дії воєнного стану: пошук рішень : збірник

матеріалів Міжнарод. наук. конф. / за заг. ред. П. В. Горінова ; Навчально-науковий інститут права та політології УДУ імені Михайла Драгоманова (м. Київ, 23 квітня 2024 р.). – Київ : Вид-во УДУ імені Михайла Драгоманова, 2024. – 399 с. – с.293-296. - URL :

<https://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/44822/Polityka%20ta%20prav%20v%20umovakh%20dii%20voiennoho%20stanu.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

5. Лола В.В., Смирна К.В. Роль державно-приватного партнерства у забезпеченні економічної безпеки в умовах війни / Лола В.В., Смирна К.В. // Вісімдесят треті економіко-правові дискусії. Серія: Соціальні та гуманітарні науки: матеріали Міжнародної мультидисциплінарної наукової інтернет-конференції (м. Львів, Україна, м. Ополе, Польща, 27-28 лютого 2024 р.) / редкол. : О. Патряк та ін. ГО “Наукова спільнота”, WSZIA w Opolu. Львів : ФО-П Шпак В.Б. 196 с. – с.168 – 173. URL : <http://www.spilnota.net.ua/ua/article/id-4768/>

6. Рейтерович І.В. Особливості предметного поля Government Relations / Рейтерович І.В. // Державне управління: удосконалення та розвиток. – 2019. - № 1. URL : <https://doi.org/10.32702/2307-2156-2019.1.27>

7. Філіпчук В.О., Постригань Г.Ф. Сучасні підходи до визначення публічної політики // Вісник ДонНУ імені Василя Стуса, серія: Політичні науки. – 2021. – URL : <https://jvestnik-politology.donnu.edu.ua/article/view/11076>

8. Фролова Н.В. Теоретичні засади та складові елементи публічної політики // Демократичне врядування/ науковий вісник. – 2021. – Вип. 1 (27). – URL : <https://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2022/jan/26374/239245-articletext-551121-1-10-20210915.pdf>